

III. SZEKCIÓ

A képzés, a szakképzés és a továbbképzés aktuális kérdései

A képzés, a szakképzés és a továbbképzés aktuális kérdései

Dr. Oláh András

MESZK Országos Szakképzési Központ,
Budapest

A szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvény alapján a gazdasági kamara szakképzési feladatait ágazatunk 26 szakma/szakmairánya esetében a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara látja el. A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara a kamarai szakképzési feladatok stratégiai irányításához és operatív megvalósításához 2021 januárjában létrehozta az Országos Szakképzési Központját. Az országos központban és 20 megyei/fővárosi területi szervezetnél a szakképzési rendszer több mint 50 munkatárs alkalmazásával, és mintegy 1500 fős szakértői hálózat kialakításával került kiépítésre, a szakképzési területek eljárásrendjeinek kidolgozása, valamint a MESZK Egészségügyi Szakképzési Integrált Rendszer (MESZK-ESZIR) informatikai háttértámogató rendszer fejlesztése mellett. Az első évben a rendszer kiépítésével párhuzamosan a folyamatos feladatellátás keretében sor került többek közt 1008 pályaaorientációs esemény megtartására, amelyeken közel 26 000 általános iskolás tanuló vett személyesen részt. Másik kiemelt feladatként 570 duális képzőhely nyilvántartásba vételére került sor, illetve köztestületünk a duális képzőhellyé válás népszerűsítése érdekében 20 db (megyei és fővárosi) könyvelői szakértői rendezvényt

is megtartott. Emellett a MESZK az egészségügyi szakképzés vonatkozásában a problémák feltérképezésével és – a jelen előadásban röviden összefoglalásra kerülő – megoldási javaslatok megfogalmazásával is segíti a szakképzés ügyét.

Kulcsfogalmak: egészségügyi szakképzés, duális képzés, kamara

Iskolapadból a műtőasztal mellé?

Angyal Nóra, Dobi Andrea, Lóth Erika
*Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ
Ápolásszakmai Igazgatóság, Pécs*

A műtési szakasszisztens szakmával, szakképesítéssel rendelkező szakdolgozók biztosítása napjainkban növekvő kihívást jelent a manuális szakmaterületeken. A PTE Klinikai Központban jelenleg 13%-os szakdolgozói hiány mutatható ki a műtési szakasszisztensek körében. Munkatársaink átlagéletkora 44 év, és az elkövetkezendő öt évre előre tekintve további 17 fő lesz jogosult valamely címen nyugdíj igénybevételére, amely 30%-os létszámihiányt prognosztizálhat. Mind erre tekintettel az erőforrások pótlásának és hosszú távú biztosításának lehetőségét elsősorban a szakmai oktatásban látjuk, és mint duális képzőhely a szakirányú oktatásra kiemelt figyelmet fordítunk. A PTE Klinikai Központ, mint duális képzőhely szakoktatójaként szeretném bemutatni a szakképzés átalakulásának hatását a műtési szakasszisztens képzésre, előny-hátrány megvilágítás-

ban, valamint a feltárt problémák megoldására tett törekvéseinket.

Felmérésre került a klinikai központban műtéti ellátást végző 14 szervezeti egység műtéti szakasszisztensi helyzete. Vizsgáltuk a műtők számát, az ügyeleti ellátás típusát, az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételek teljesülését, a klinikák jelenlegi műtéti szakasszisztensi státuszait (betöltött/betöltetlen), a szakképzettségi mutatót, az átlagéletkort, az elkövetkező öt évben nyugdíjba vonulók számát, valamint áttekintettük a humán erőforrás visszapótlásának lehetőségeit. Vizsgálatra, összehasonlításra került a műtéti szakasszisztens képzés korábbi is jelenlegi szakképzési rendszere.

A PTE Klinikai Központban az elkövetkezendő öt évre előre tekintve 30%-os létszámbírány prognosztizálható. Szükségét látjuk a szakirányú oktatás gyakorlatának és módszertanának fejlesztését a feltárt problémák tükrében.

A PTE Klinikai Központ szakdolgozói rövid-, közép- és hosszútávú humán erőforrás fejlesztési céljaiban a szakirányú oktatásnak és módszertanának kiemelt szerepe van.

Kulcsfogalmak: duális képzőhely, műtéti szakasszisztens

Gyakorlóhelyek felelőssége az egészségügyi szakképzésben

Földesné Ferenczi Tünde

Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház, Székesfehérvár

Az egészségügyi szakképzés során a diákoknak elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzését szükséges elérniük a záróvizsga

idejére. A gyakorlóhelyeken felkészült szakdolgozóknak kell a tanulókkal foglalkozni, amit jelentősen megnehezít a szakápolói létszámbírány és a gyakorlatvezetői- vagy szakoktatói hiány. A gyakorlóhelyeken nagy felelőssége van azoknak a szakdolgozóknak, akik a diákokat tanítják, biztosítják a gyakorlathoz szükséges feltételeket, példát mutatnak a szakmaiságukkal, szakértelmükkel, kommunikációjukkal, hogy szerethetővé, vonzóvá tegyék az ápolói hivatást.

Kérdőíves felmérést végeztem az osztályunkon és a szakrendelőinkben a nappali és esti képzésben részt vevő, sebészeti gyakorlatot töltő tanulók körében 2017. szeptember 15.–október 31. között. A felmérés ideje alatt osztályunkon 80 fő vett részt a gyakorlati képzésben. A kérdőívet minden tanuló kitöltötte.

Kérdőíves felmérést végeztem osztályunk szakdolgozói körében is, azzal kapcsolatban, hogy milyen feltételekkel lehetne javítani a gyakorlati oktatás színvonalát napjainkban. A kérdőívet minden dolgozóval szeretném kitöltetni.

Az adatok elemzése alapján következtetéseket kell levonni a gyakorlatot teljesítők és a gyakorlatot biztosítók nézeteiből a sikeres együttműködés és a szakdolgozói létszám növelése érdekében.

Előadásomban a felmérésem eredményéről szeretnék beszámolni, valamint szeretném megosztani nyolc éves tapasztalatomat a gyakorlati képzéssel kapcsolatban. Szeretném bemutatni az osztályunkon kialakított gyakorlatvezetést és annak pozitív hozadékát.

Kulcsfogalmak: pályán tartás, felelősség, képzési formák, egészségügyi gyakorlatvezető, tapasztalatok

Aneszteziológiai asszisztensek kompetenciáinak vizsgálata végzettségek szerint

Ridinger Judit¹, Dr. Balogh Zoltán²

¹Dél-budai Centrumkórház Szent Imre Egyetemi Oktatókórház, Budapest

²Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar, Budapest

A vizsgálat a különböző szintű végzettségekkel rendelkező aneszteziológiai asszisztensek kompetenciáit hasonlítja össze az önállóság szempontjából. Kiemelt szempont az orvosi vélemények áttekintése, értékelése, értelmezése. Célja továbbá annak felmérése, hogy miként vélekedik a szakma az önálló asszisztensi narkózis-vezetésről, az endotrachealis intubációról és a legfontosabb szakmai kihívásokról.

Az elméleti hátteret a hivatalos képzési kimeneti követelményeket és a kompetenciaköröket tartalmazó források biztosítják. A gyakorlat vizsgálatához szükséges információgyűjtés online formában, kérdőívek által történt, melyeket számos hazai egészségügyi intézményből közel 50 orvos, MSc aneszteziológiai szakápoló, BSc ápoló, OKJ aneszteziológiai szakasszisztens és OKJ végzettségű ápoló töltötte ki.

A vizsgált kompetenciák a perifériás vénás injekció helyének kiválasztása, a PVK biztosítása, nő és férfi beteg állandó hólyagkatéterezése és különböző légútbiztosítási eszközök (naso- és oropharyngealis tubus, laryngealis maszk) behelyezése, az arcmaszkos-ballonos lélegeztetés kivitelezése voltak, önálló, orvos utasítására, illetve együttműködő kategóriák szerint. Jelentős, hogy az önálló asszisztensi narkózis vezetését kevésbé, míg az endotrachealis intubációt jobban támogatták a válaszadók. A kihívások között az elismertség hiánya, a kompetenciahatárok tisztázásának igénye többször fölmerült.

A kutatásból kiemelendő az orvosok OKJ aneszteziológiai asszisztensek iránti bizalma, mely megelőzte a BSc ápolók kezébe adandó kompetenciák önállóságának mértékét. Elsősorban az MSc aneszteziológiai szakápolók képzettségét, tudását tekintették a leginkább elismertnek és alkalmasnak bizonyos tekintetben az önállóságra. A vizsgálat hozzájárulhat a szakmai tapasztalatra, korszerű tudományos ismeretek elsajátítására épülő, elismert, valós igényeknek megfelelő, felelősségteljes szerepvállalás, az aneszteziológiai asszisztensi életútja modell kialakításához és további kutatás alapjául szolgálhat.

Kulcsfogalmak: aneszteziológiai asszisztens, kompetencia

„Ki mint vet, úgy arat” – A segédápolók képzésének szerepe a munkaerőhiány pótlásában

Hódos Jánosné

Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház, Székesfehérvár

A munkaerőhiány növekedésével az egészségügyi ellátórendszerbe egyre több képzetlen segédápoló kerül. Addig, amíg a segédápolók beiskolázásra kerülnek, meg kell oldani belső képzésüket annak érdekében, hogy az ápolóknak valóban hatékony segítőitársai legyenek. Jelen vizsgálat arra keresi a választ, hogy a segédápolók belső képzése hogyan járul hozzá motivációjukhoz, kompetenciáik alakításához.

A vizsgálatban a Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház belső képzésén 2022. első félévében részt vevő segédápoló kollégák szerepelnek. A képzésbe történő bekapcsolódás során, majd a képzés végén kérdőívvel, illetve megfigyeléssel

vizsgáljuk a kompetenciák alakulását, az egészségügyi hivatással kapcsolatos motívációkat, terveket.

A vizsgálat részletes eredményeiről és a következtetésekről a vizsgálatot követően tudunk beszámolni. A képzetlen segédápolók közül többen nem rendelkeznek érettségivel, így az ápolóképzésbe történő beiskolázásuk egyelőre nem lehetséges. Erre a kihívásra reagált már a képzési rendszer, hiszen megjelent a Képzett segédápoló programkövetelmény, valamint az Alapápolási munkatárs szakma. Addig azonban, amíg a fekvőbeteg-ellátó intézményekben dolgozó segédápolók beiskolázásra kerülnek ezekre a szakokra, meg kell oldani a belső képzésüket annak érdekében, hogy az ápolóknak korrekt segítők legyenek.

Az egészségügyben jelenlévő és egyre fokozódó munkaerőhiány mérséklése a szolgáltatók menedzsmentjétől nagyfokú problémamegoldást követel. Intézményünk menedzsmentje mindezeket felismerve, a kihívásokra azzal reagált, hogy belső képzések indítását szorgalmazta segédápolóknak az alapápolási feladatok hatékony ellátása érdekében.

Kulcsfogalmak: belső képzés, segédápoló, képzett segédápoló, utánpótlás, kompetencia, motiváció

„Az egészségügyi szakdolgozók jogai a fekvőbeteg szakellátás területén”

Dr. Lengyel Ingrid

Belügyminisztérium Integrációs Szolgálat, Budapest

Napról napra egyre növekvő számban jelennek meg a beteg- és hozzátartozói panaszok az egészségügyi ellátások valamennyi területén. A fekvőbeteg-ellátás sem kivétel

ez alól. A szakdolgozók túlterheltek, ennek ellenére erejükön felül igyekeznek feladataikat ellátni. Olykor megjelenik az ellátás közben a betegjogi képviselő (más néven mumus) is, aki szemlélődik, kérdez és egyeztetni szeretne.

Joggal vetődik fel a kérdés, hogy vajon a szakdolgozó jogaival ki foglalkozik, panasz esetén kinek van igaza, vajon a munkáltató kinek a „pártján áll” és hogyan tovább egy vitás helyzetből? Ezekre a kérdésekre keres választ a prezentáció, a betegjogi képviselő szemszögéből, és világít rá arra, hogyan válik az ellenségből barát, anélkül, hogy elveszítené szerepét.

Az előadás alapját az elmúlt öt év betegjogi képviselői tevékenység során szerzett tapasztalatok képezik.

A szakdolgozói jogérvényesítés alapjairól, a hatályos rendelkezésekről, valamint az együttműködés lehetőségeiről – dolgozói és vezetői szinten – kap betekintést a hallgató. A jövő szakdolgozója ezt követően már beépíti az innovatív javaslatokat és még professzionálisabban fogja ápolni a rá bízott betegeket.

Kulcsfogalmak: szakdolgozói jog, jogérvényesítés, betegjogi képviselő, fekvőbeteg-ellátás, hatékonyság növelése

A skill labor, az egészségügyi oktatás új platformja és az abban rejlő lehetőségek

Sári Viola

Speeding Kft., Budapest

Magyarországon Európában egyedülálló módon egy országos Skill labor hálózat jött létre három vidéki orvosi egyetemmel és 16 oktatókórházzal. A Skill laborokban szerzett tapasztalatok alapján elmondható, hogy az egészségügyi oktatás egy új szintjét hozza

el, valahol az elmélet és a klinikai gyakorlat közötti lépcsőfok. A Covid-19-pandémia azonban a Skill laborban történő oktatást is megnehezítette. Ekkor került előtérbe és vált sürgőssé a digitalizáció az egészségügyi oktatásban. Új digitális megoldások születtek, amik új tereket nyitottak az egészségügyi oktatás területén.

A Skill laborokban történő oktatás során kockázatmentes környezetben sajátíthatók el az egészségügyi skillek. A digitális megoldások segítségével a távoktatás okozta nehézségek áthidalhatóak, az oktatás költség-hatékonyabbá válik és a lehetőségek tárháza szinte végtelen.

Új digitális platform pl. a Maestro Evolve, amely lehetőséget biztosít arra, hogy egy virtuális orvosi berendezésekkel felszerelt szimulált környezetben valós idejű visszajelzést kapjunk a beteg állapotáról. Megjelentek továbbá olyan rendszerek pl. SimEquip, amelyek számos orvosi eszközt pl. lélegeztetőgép, defibrillátor tudnak szimulálni, ezért nincs szükség a különböző orvosi berendezések megvásárlására. A többek között ilyen és ehhez hasonló rendszereknek is otthont adhatnak a Skill laborok.

Kulcsfogalmak: távoktatás, gyakorlati, oktatás, digitalizáció, Maestro Evolve, SimEquip